

*Belijdenissen
van een architect*

In gesprek met Hans Götz

Chris van Wieren en Lieke Weima

Foto: Taco van der Eb

Aan de hand van citaten van Augustinus gaat Stad Gods het gesprek aan met mensen uit de kring rondom de zusters. We vragen daarbij om een reactie op de citaten. Het resultaat is meer een gesprek dan een interview, een gesprek zelfs dat een persoonlijke belijdenis mag worden. Deze eerste keer: architect Hans Götz, de ontwerper van Casella.

We bezoeken hem op een zomeravond in Leiden. Met zijn architectenbureau GVBarchitecten houdt hij zich het liefst bezig met monumentale en historische gebouwen, omdat oude gebouwen voor hem een bijzondere schoonheid uitstralen. Voor Casella ontwierp hij een nieuw klooster: nieuwbouw voor de zusters, verbouw voor de twee naastgelegen rijksmonumenten, waarbij de oude boerderij met schuur werden getransformeerd tot gastenhuis en gebedsruimte.

‘Ik heb de simpele ambitie om mooie dingen te maken waar anderen plezier van hebben’, vertelt Hans Götz als we bij hem aan tafel zitten. ‘De zusters hadden van meet af aan het idee: wij gaan in die boerderij’, zegt hij lachend en hij wijst op een plattegrond van Casella. ‘Daar moest echt de *mindset* even helemaal om, want met

wat zij allemaal wilden, pasten ze nooit in die boerderij. Het mooie is dat zij toen de draai konden maken en zeiden: misschien komt dat wel juist goed uit. Wij vinden de boerderij het mooist, dus in feite gunnen we nu onze gasten het beste.’

‘Bij het bouwen van Casella ging het vooral om grotere gedachtes, zoals gastvrijheid en spiritualiteit. Ik probeer me dan dienstbaar op te stellen door mee te leven met de dromen van de opdrachtgever, en door te kijken naar wat het gebouw en de omgeving vragen. Ik heb me toen ook verdiept in Augustinus, en zijn soberheid spreekt me aan. Of neem zijn visie op gemeenschappelijk bezit. Hoe mooi zou het zijn als ik iets voor iemand ontwerp en in ruil daarvoor brood krijg? Is niet alles van iedereen? Soms geeft bezit meer zorgen dan lusten.’

Citaat 1:

Veel te laat heb ik jou lief gekregen

Voor Hans is het niet gauw te laat: ‘Wat mij opvalt als je over Augustinus leest, is dat hij een half leven nodig heeft gehad om die wijsheid allemaal te vergaren, zou dat niet voor iedereen gelden? Vroeger was mijn wereldbeeld gewoon kleiner, dan ben je ook wat egoïstischer. Iedereen

heeft wel mensen die hem inspireren, of die een kleine wijsheid brengen, die achteraf misschien veel groter blijkt dan je in eerste instantie dacht. Een pastoor waarvoor ik ooit werkte, liet me bijvoorbeeld zien hoe hij omgaat met andere mensen, met conflicten en gebeurtenissen. Hij zette me aan het denken. Als ik nu in een ingewikkelde situatie beland, denk ik daaraan terug, en dan kan ik zijn lessen gebruiken.’

Citaat 2:

Niets is het waard wanhopig over te zijn

‘Dit past ook wel bij waar ik het zojuist over had: een kleine wijsheid die misschien een iets grotere wijsheid blijkt te zijn. De gedachte dat alles de betekenis heeft die je er zelf aan geeft, is heel praktisch. Als het even minder gaat, dan stel ik mezelf de vraag: geef ik niet teveel betekenis aan die ruzie of dat voorval? Dat betekent niet dat je alles weg-relatieveert, maar wel dat het een kunst is om alles op waarde te schatten. En net zoals wij dingen mooi of lelijk kunnen vinden, kunnen we ook een mening hebben over dingen die gebeuren. Er is natuurlijk die dooddoener dat over smaak niet te twisten valt, maar daar valt prima over te twisten! En dat geldt ook voor betekenisgeving. Je kunt het met elkaar hebben over wat er gebeurt, zodat de waarde ervan in een juister perspectief komt te staan.’

Citaat 3: Wij zijn de tijden, de tijden zijn wat wij ervan maken

‘Dit is natuurlijk heel waar, dit is de zogeheten cirkel van invloed!* Je moet bij jezelf beginnen, bij de omgeving waar je invloed op hebt. Je kunt een heleboel doen in die omgeving, allemaal kleine dingen. Het lijkt niet altijd vanzelfsprekend dat je elkaar helpt, dat je klaar staat voor anderen. Maar het kan zo eenvoudig zijn. Laatst liep ik over straat en ik zag een vrouw met pech midden op een druk kruispunt staan. Niemand reageerde, vreemd hè? Ik heb haar auto naar de kant geduwd en haar gerustgesteld. Het is echt niet abnormaal of eng als je iemand helpt die in nood is.’

‘Je kunt behoorlijk negatief of cynisch worden door alle ellendige berichten in de wereld, maar ik wil toch geloven in de goede bedoelingen van mensen. Net als in mijn werk probeer ik dienstbaar te zijn, want alle kleine beetjes helpen. Dat zou je naïef kunnen noemen, maar zoals je bent en wat je uitstraalt naar anderen toe, daarmee begint je invloed al. En dat is belangrijk.’

* Stephen Covey, een Amerikaans organisatiepsycholoog, introduceerde deze term. Zaken waar we ons druk over maken, maar waar we geen invloed op hebben, vallen in de Circle of Concern (Cirkel van Betrokkenheid). Hierbinnen ligt de Circle of Influence (Cirkel van Invloed). Hier kunnen we wel iets veranderen aan de dingen.